

ARUANNE

ühisettevõtte Clean Sky eelarveaasta 2016 raamatupidamise aastaaruande kohta koos ühisettevõtte vastusega

(2017/C 426/03)

SISUKORD

	<i>Punkt</i>	<i>Lk</i>
SISSEJUHATUS	1-10	16
Ühisettevõtte Clean Sky loomine	1-2	16
Juhtimine	3-5	16
Eesmärgid	6	16
Ressursid	7-10	16
ARVAMUS	11-23	17
Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta	12	17
Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta	13	17
Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta	14	17
Juhtkonna ja majandusüksuse valitsemise eest vastutavate isikute kohustused	15-17	17
Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel	18-22	18
EELARVE HALDAMINE JA FINANTSJUHTIMINE	24-31	18
2016. aasta eelarve täitmine	24	18
Mitmeaastane eelarve täitmine seitsmenda raamprogrammi raames	25-27	19
Mitmeaastane eelarve täitmine „Horisont 2020“ raames	28-31	19
SISEKONTROLLIMEHCHANISMID	32-34	19
Sisekontrolliraamistik	32	19
Programmi „Horisont 2020“ toetuste haldamine	33	19
Eelrahastamise järelevalve ja tasaarvestamine	34	20
LISA. EELMISE AASTA KOMMENTAARIDE PÕHJAL VÕETUD MEETMED		21

SISSEJUHATUS

Ühisettevõtte Clean Sky loomine

1. Brüsselis asuv ühisettevõtte lennunduse valdkonnas ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks (edaspidi „ühisettevõtte Clean Sky“) asutati seitsmenda teadusuuringute raamprogrammi raames detsembris 2007 kümneaastaseks perioodiks ning see alustas iseseisvalt tööd 16. novembril 2009⁽¹⁾. 6. mail 2014 pikendas nõukogu ühisettevõtte tegutsemisaega kuni 31. detsembrini 2024⁽²⁾.

2. Ühisettevõtte Clean Sky on lennundusvaldkonna teadustegevuse ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev avaliku ja erasektori partnerlus. Uue määruse kohaselt on ühisettevõtte asutajaliikmeteks Euroopa Liit (EL), keda esindab komisjon, integreeritud tehnoloogia tutvustusvaldkondade / uuenduslike õhusõidukite tutvustusplatvormide / tehnoloogiahindajate juhid ning avatud ja konkurentsipõhiste projektikonkursside põhjal valitavad tuumikpartnerid⁽³⁾. Ühisettevõtte Clean Sky esimese etapi assotsieerunud liikmed säilitavad oma staatuse kuni vastavalt määrusele (EÜ) nr 71/2008 algatatud teadusuuringute alase tegevuse lõpetamiseni.

Juhtimine

3. Ühisettevõtte Clean Sky juhtimisstruktuur hõlmab juhatust, tegevdirektorit, Clean Sky riikide esindajate rühma ning teaduslikku ja tehnoloogilist nõuandekogu.

4. Juhatusse kuuluvad liidu nimel üks komisjoni esindaja, üks esindaja iga juhi kohta, üks tuumikpartnerite esindaja integreeritud tehnoloogia tutvustusvaldkonna kohta, üks assotsieerunud liikmete esindaja integreeritud tehnoloogia tutvustusvaldkonna kohta ja üks tuumikpartnerite esindaja uuenduslike õhusõidukite tutvustusplatvormi (IADP) kohta. Juhatuse peamine otsuseid tegev organ ja vastutab ühisettevõtte tegevuse eest ning teostab tegevuse elluviimise üle järelevalvet. Ühisettevõtte igapäevase juhtimise eest vastutab tegevdirektor.

5. Ühisettevõtte Clean Sky riikide esindajate rühm on ELi liikmesriikide ja muude riikide esindajate võrgustik, mis annab nõu ja avaldab arvamusi ühisettevõtte strateegilise suuna ja tegevuse kohta. Teaduslik ja tehnoloogiline nõuandekogu koosneb teadlastest ja inseneridest ning annab nõu tehnoloogilistes, keskkonnamõju ja sotsiaal-majanduslikes küsimustes.

Eesmärgid

6. Ühisettevõtte Clean Sky peamine eesmärk on parandada oluliselt lennundustehnoloogiate keskkonnamõju ja suurendada Euroopa lennundustööstuse konkurentsivõimet.

Ressursid

7. Seitsmenda raamprogrammi kaudu antav ELi maksimaalne rahaline toetus ühisettevõtte Clean Sky teise etapi teadustegevusele ja halduskuludele on 800 miljonit eurot⁽⁴⁾. Sellest maksimaalselt 400 miljonit eurot eraldatakse integreeritud tehnoloogia tutvustusvaldkondade juhtidele ja 200 miljonit eurot assotsieerunud liikmetele. Integreeritud tehnoloogia tutvustusvaldkondade juhtide ja assotsieerunud liikmete eraldatavad ressursid peavad olema vähemalt võrdsed ELi toetusega. Ülejäänud vähemalt 200 miljoni euro suurune summa eraldatakse konkurentsipõhiste projektikonkursside abil valitud tuumikpartneritele⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 71/2008, millega asutatakse ühisettevõtte Clean Sky (ELT L 30, 4.2.2008, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 6. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 558/2014 ühisettevõtte Clean Sky 2 asutamise kohta (ELT L 169, 7.6.2014, lk 77).

⁽³⁾ Partnerite leidmiseks korraldatud esimese projektikonkursi põhjal liitusid programmiga 2015. aastal 76 uut partnerit – Clean Sky programmi teise etapi liikmeskond on seeläbi kasvanud suuremaks kui esimese etapi oma (66 partnerit). 2015. aastal käivitas ühisettevõtte tuumikpartnerite leidmiseks mõeldud teise projektikonkursi.

⁽⁴⁾ Määruse (EÜ) nr 71/2008 artikli 5 lõige 1.

⁽⁵⁾ Ühisettevõtte Clean Sky põhikirja (määruse (EL) nr 71/2008 I lisa) artikli 13 lõige 1.

8. Ühisettevõtte Clean Sky tegevuse teises etapis „Horisont 2020“ kaudu antav maksimaalne ELi toetus on 1 755 miljonit eurot ⁽⁶⁾. Ühisettevõtte juhid ja tuumikpartnerid peavad osalema rahastamises vähemalt 2 193,7 miljoni euro ulatuses, ⁽⁷⁾ mis koosneb vähemalt 1 228,5 miljoni euro suurusest mitterahalisest toetusest ühisettevõtte põhitegevusse ja vähemalt 965,2 miljoni euro suurusest mitterahalisest toetusest ühisettevõtte täiendavale tegevusele ⁽⁸⁾.
9. Ühisettevõtte Clean Sky (ühisettevõtte Clean Sky 2) teise etapi halduskulud ei tohi ületada 78 miljonit eurot ning need tuleb katta rahalise osalusega, mis jagatakse igal aastal võrdselt liidu ning muude liikmete vahel ⁽⁹⁾.
10. Ühisettevõtte Clean Sky 2 2016. aasta maksete eelarve oli 287,8 miljonit eurot (2015. aastal 246 miljonit eurot).
31. detsembril 2016. aasta seisuga oli ühisettevõttel 41 töötajat (2015. aastal 36) ⁽¹⁰⁾.

ARVAMUS

11. Kontrollikoda auditeeris:

- a) ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽¹¹⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽¹²⁾ 31. detsembril 2016. aastal lõppenud eelarveaasta kohta,
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 287 sätestatud nõuetele.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta

12. Kontrollikoja hinnangul annab ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2016 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistest aspektides õiglase pildi ühisettevõtte finantsolukorrast 31. detsembril 2016. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvupidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

13. Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2016 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

14. Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2016 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Juhtkonna ja majandusüksuse valitsemise eest vastutavate isikute kohustused

15. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja ühisettevõtte finantsmäärusele vastutab juhtkond rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase raamatupidamise aastaaruande koostamise ja esitamise ning raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. Juhtkonna kohustused hõlmavad finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevus, finantstehingud ja teave oleksid kooskõlas vastavate õigusaktidega. Ühisettevõtte juhtkonnal on lõplik vastutus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

⁽⁶⁾ Määruse (EL) nr 558/2014 artikli 3 lõige 1.

⁽⁷⁾ Määruse (EL) nr 558/2014 artikli 4 lõige 1.

⁽⁸⁾ Vastavalt määruse (EL) nr 558/2014 artikli 4 lõike 2 punktile b on täiendavad tegevused väljaspool ühisettevõtte tööprogrammi ja eelarvet tehtavad tegevused, mis aitavad kaasa ühise tehnoloogiaalgatuse Clean Sky eesmärkide saavutamisele. Sama määruse artikli 4 lõike 4 kohaselt peab täiendavate tegevuste kulud kinnitama sõltumatu välisaudiitor ning neid kulusid ei auditeeri ühisettevõtte, kontrollikoda ega ükski ELi asutus.

⁽⁹⁾ Ühisettevõtte Clean Sky põhikirja (määruse (EL) nr 558/2014 I lisa) artikli 15 lõige 2.

⁽¹⁰⁾ Täiendav teave ühisettevõtte ja selle tegevuse kohta on kättesaadav ühisettevõtte veebisaidil <http://www.cleansky.eu>.

⁽¹¹⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilansi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽¹²⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

16. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata ühissetevõtte vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele, avaldades tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, ja lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest.

17. Isikud, kelle ülesandeks on majandusüksuse valitsemine, vastutavad majandusüksuse finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest.

Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

18. Kontrollikoja eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule või muudele asjaomastele eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele kinnitav avaldus, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et oluline väärkajastamine või nõuete mittejärgimine auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

19. Auditi käigus viiakse läbi protseduure auditi tõendusmaterjali kogumiseks aruandes esitatud summade ja andmete ning aruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Audiitor valib protseduurid, tuginedes oma hinnangule, sh hinnates aruandes pettusest või vigadest põhjustatud olulise väärkajastamise ja selle aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski. Asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte arvamuse esitamiseks sisekontrollimehhanismide tulemuslikkuse kohta) võtab audiitor riskihinnangu tegemisel arvesse aruande koostamiseks ja õiglaseks esitamiseks ning selle alustehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiseks rakendatud sisekontrollimehhanisme. Auditi käigus hinnatakse ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ja juhtkonna koostatud arvestushinnangute põhjendatust, samuti aruande üldist esituslaadi.

20. Tulude puhul kontrollib kontrollikoda komisjonilt saadud toetust ning hindab ühissetevõtte tasude ja muude tulude kogumise korda.

21. Kulude puhul auditeerib kontrollikoda maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike (sealhulgas vara soetamiseks tehtud makseid), välja arvatud ettemaksud, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Ettemakseid auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korra kohast kasutamist tõendanud ning ühissetevõtte on need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud.

22. Käesoleva aruande ja kinnitava avalduse koostamisel võttis kontrollikoda arvesse sõltumatu välisaudiitori audititööd, mis hõlmas ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruande kontrollimist vastavalt ELi finantsmääruse artikli 208 lõikes 4⁽¹³⁾ sätestatud nõuetele.

23. Järgnevad kommentaarid ei sea kontrollikoja arvamusi kahtluse alla.

EELARVE HALDAMINE JA FINANTSJUHTIMINE

2016. aasta eelarve täitmine

24. Seitsmenda raamprogrammi ja „Horisont 2020“ programmi elluviimiseks ette nähtud lõplik 2016. aasta eelarve sisaldas 310,5 miljoni euro suuruses summas kulukohustuste assigneeringuid ja 287,8 miljoni euro suuruses summas maksete assigneeringuid. Kulukohustuste ja maksete assigneeringute kasutusmäärad olid vastavalt 97,5% ja 87,9%. Maksete assigneeringute madal kasutusmäär tuleneb „Horisont 2020“ projektide käivitamisega seotud viivitustest (eelkõige ühe märkimisväärse toetuslepingu allkirjastamisel ühissetevõtte ühe partneriga).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

Mitmeaastane eelarve täitmine seitsmenda raamprogrammi raames

25. Ühisettevõttele Clean Sky seitsmenda raamprogrammi raames eraldatud 800 miljonist eurost oli ühisettevõtte 2016. aasta lõpuks võtnud tegevusega seotud kulukohustusi summas 784,5 miljonit eurot ja teinud tegevusega seotud makseid summas 754,7 miljonit eurot. ELi rahaline panus ühisettevõtte halduskuludesse oli 13,9 miljonit eurot. Kuna ühisettevõtte ei saa enam seitsmenda raamprogrammi alusel projektikonkurssi alustada, kasutatakse allesjäänud kulukohustusi vajaduse korral liikmete lõplike maksenõuete väljamaksmiseks (vastavalt iga integreeritud tehnoloogia tutvustusvaldkonna töö üldisele edenemisele) ⁽¹⁴⁾.

26. Ühisettevõtte tegevuskulude katmiseks ette nähtud liikmete mitterahalistest ja rahalistest sissemaksetest (kokku 800 miljonit eurot) oli ühisettevõtte juhatus 2016. aasta lõpuks heaks kiitnud mitterahalise toetuse summas 554,7 miljonit eurot ja ühisettevõtte liikmed olid deklareerinud veel 33,5 miljonit eurot. Liikmete rahaline panus ühisettevõtte halduskuludes oli 14,5 miljonit eurot.

27. Sellest tulenevalt oli 2016. aasta lõpus ühisettevõtte seitsmenda raamprogrammiga seotud tegevusse antava liikmete osaluse kogusumma 602,7 miljonit eurot ning ELi rahaline toetus 775,2 miljonit eurot.

Mitmeaastane eelarve täitmine „Horisont 2020“ raames

28. Ühisettevõttele Clean Sky „Horisont 2020“ raames eraldatud 1 755 miljonist eurost oli ühisettevõtte 2016. aasta lõpuks esimeste projektide elluviimiseks võtnud kulukohustusi summas 694 miljonit eurot ja teinud makseid summas 282 miljonit eurot (16 % eraldatud vahenditest). Maksete tegemise madalam määr oli osaliselt tingitud viivitustest „Horisont 2020“ raames toetuslepingute sõlmimisel.

29. Ühisettevõtte tegevuskulude katmiseks ette nähtud liikmete sissemaksetest (kokku 1 229 miljonit eurot) oli ühisettevõtte juhatus 2016. aasta lõpuks heaks kiitnud mitterahalise toetuse summas 39,2 miljonit eurot ja ühisettevõtte liikmed olid deklareerinud veel 104,0 miljonit eurot. Erasektorist pärit liikmete rahaline panus ühisettevõtte halduskuludesse oli 6,4 miljonit eurot.

30. Ühisettevõtte täiendava tegevuse katmiseks ette nähtud liikmete sissemaksetest (kokku 965,2 miljonit eurot) olid ühisettevõtte liikmed 2016. aasta lõpuks deklareerinud ja kinnitanud 199,2 miljonit eurot ja deklareerinud veel 152,6 miljonit eurot.

31. Sellest tulenevalt oli 2016. aasta lõpus erasektorist pärit liikmete osaluse kogusumma 348,8 miljonit eurot ning ELi rahaliste sissemaksete summa 310,2 miljonit eurot.

SISEKONTROLLIMEHCHANISMID**Sisekontrolliraamistik**

32. Ühisettevõtte Clean Sky on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad eelkontrollimenetlused ja teeb maksenõuete kohta järelauditeid. Nimetatud kontrollid on peamine raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute, sh ühisettevõttele muude liikmete tehtavate rahaliste ja mitterahaliste toetuste seaduslikkuse ja korrektsuse hindamise vahend. Ühisettevõtte 2016. aasta lõpus järelaudite kohta esitatud allesjäänud veamäär oli seitsmenda raamprogrammi projektide puhul 1,51 % ja „Horisont 2020“ projektide puhul 0,95 % ⁽¹⁵⁾.

Programmi „Horisont 2020“ toetuste haldamine

33. Aastal 2016, st „Horisont 2020“ rakendamise kolmandal aastal, oli ühisettevõtte vaid osaliselt viinud lõpule oma kontrollisüsteemide integreerimise komisjoni ühiste „Horisont 2020“ toetuste haldus- ja seirevahenditega.

⁽¹⁴⁾ Vt ühisettevõtte Clean Sky eelarveaasta 2015 eelarve haldamise ja finantsjuhtimise aruanne, lk 22.

⁽¹⁵⁾ Ühisettevõtte Clean Sky 2016. aasta tegevusaruanne, lk 123–124.

Eelrahastamise järelvalve ja tasaarvestamine

34. 2016. aasta lõpuks ei olnud ühisettevõtte veel ühtegi „Horisont 2020“ toetuslepingutega elluviidavate projektidega seoses erasektori liikmetele tehtud eelrahastamise makset (kokku 176 miljonit eurot) tasaarvestanud. Kui ühisettevõtte tasaarvestaks regulaarselt liikmete esitatud kuluaruannete põhjal oma eelmakseid, väheneks ühisettevõtet ohustav finantsrisk.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Baudilio TOMÉ MUGURUZA, võttis käesoleva aruande vastu 19. septembri 2017. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Klaus-Heiner LEHNE

LISA

Eelmiste aastate kommentaaride põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaar	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
	<i>Huvide konfliktid</i>	
2015	2015. aasta juulis esitas komisjon ühissetevõtetele suunised, milles käsitletakse huvide konflikte, sh ühtne huvide konflikti puudumise deklaratsioon, mis tuleb lisada ühissetevõtte menetlustesse.	Lõpetatud

ÜHISETTEVÖTTE VASTUS

28. Programmi täitmise madalam määr on tingitud konkreetsest tutvustusprogrammist, millega seotud keerukate meetmete ja toetuste rakendamine osutus aeganõudvamaks.

33. Ühisettevõtte Clean Sky 2 otsustas jätkata seitsmenda raamprogrammi raames välja töötatud toetuste haldamise erirakenduse (GMT) kasutamist, sest teatud Clean Sky 2 toetustele iseloomulikud nõutavad erifunktsioonid ei olnud „Horisont 2020“ toetuste haldamise ühisorakendustes kättesaadavad, näiteks mitterahalise toetuse aruandlus.

Ühisettevõtte Clean Sky 2 alustas koostööd asjaomaste komisjoni teenistustega, et teha vajalikud muudatused liikmete toetuslepingute integreerimiseks „Horisont 2020“ toetuste haldus- ja aruandlusvahenditesse 2017. aasta lõpuks. Teisele süsteemile sujuva ülemineku tagamiseks jätkatakse ühisettevõtte praeguse rakenduse kasutamist, kuni üleminek on täielikult lõpule viidud. Seetõttu hallatakse 2017. aasta aruandlustsükli ühisettevõtte toetuste haldamise rakenduses ning liikmete toetuslepinguid hakatakse täielikult haldama „Horisont 2020“ rakendustes pärast 2018. aasta aruandlusperioodi.

34. Vastavalt „Horisont 2020“ eeskirjadele („Horisont 2020“ näidistoetuslepingu artikkel 21) toimub eelrahastamise tasaarvestamine alles projekti viimasel aruandlusperioodil või enne seda, kui eel- ja vahemaksete kogusumma ületab 90 % toetuse maksimaalsest kogusummast. Ühisettevõtte Clean Sky 2 järgis seda üldreeglit „Horisont 2020“ liikmete sõlmitud toetuslepingute puhul kuni 2016. aastani. Finantsrisiki leevendamiseks hakkas ühisettevõtte Clean Sky 2 liikmete kehtivatele toetuslepingutele aastatel 2014–2016 tehtud eelmakseid 2017. aastal tasaarvestama. Toetuse saajatega jõuti selle lähenemisviisi osas kokkuleppele ning seda kohaldatakse 2016. aasta kulude põhjal väljamaksete tegemisel.